

עמו. 54
 ספק בענין איסור 'כל שממנו לאישים' בעי רמי בר חמא מרב 55
 חקדא, המעלה מבושר הטאת העוף שדינה להאכל לכהנים על נבי 56
 המזבח, מהו – האם עובר בלאו של 'כל שממנו לאישים'. וצדדי 57
 הספק הם: האם נאמר ש'כל שממנו לאישים' אמר רחמנא ומשמע 58
 דווקא דבר שמקטירים ממנו על האש במזבח, והא' קרבן חטאת 59
 העוף אין ממנו לאישים – לא מקטירים ממנו על המזבח, או דלמא 60
 כל ששמו קרבן אסור בזה, והא' נמי – קרבן זה של חטאת העוף 61
 שמו קרבן. אמר ליה רב חסדא לרמי בר חמא, איסור זה נאמר בכל 62
 ששמו קרבן, והא' נמי – חטאת העוף שמו קרבן, ועובר עליו כאשר 63
 מקטיר את בשרו למזבח. 64
 תולה הגמרא דין זה במחלוקת תנאים: בתנאי – ספיקו של רמי בר 65
 חמא תלוי במחלוקת תנאים, כמו ששנינו בברייתא, רבי אליעזר 66
 אומר, איסור זה של 'כל תקטירו' נאמר בכל שממנו לאישים. ורבי 67
 עקיבא אומר, בכל ששמו קרבן. 68
 ההבדל בין רבי אליעזר לרבי עקיבא. מבררת הגמרא: מאי בינייהו 69
 בין רבי אליעזר הסובר שהאיסור נאמר ב'כל שממנו לאישים' לרבי 70
 עקיבא הסובר שהאיסור נאמר ב'כל ששמו קרבן'. 71
 משיבה הגמרא: אמר רב חקדא, המקטיר בשר הטאת העוף איכא 72
 בינייהו שלפי רבי אליעזר אינו עובר עליו, משום שאין ממנו 73
 לאישים, ולפי רבי עקיבא עובר עליו, משום ששמו קרבן. 74
 הבדל אחר בין רבי אליעזר לרבי עקיבא: רב אמר, לזן שמן של 75
 מצורע איכא בינייהו – ההבדל ביניהם הוא במקטיר על המזבח את 76
 הלוג שמן של המצורע. מוכיחה הגמרא שלוג שמן של מצורע נקרא 77
 קרבן. דתני לוי, נאמר בפרשת מנות כהונה (במדבר יח ט) 'זה יהיה לך 78
 מקדש הקדשים מן האש כל קרבנם' וגו' ותיבות 'כל קרבנם' באו 79
 לרבות לזן שמן של מצורע, שמה שנשאר ממנו יתנו לכהנים, הרי 80
 שלוג זה נקרא קרבן, ולכן לפי רבי עקיבא חייב על העלאתו למזבח. 81
 ברייתא בענין איסור הקטרת שאור ודבש: תנו רבנן, נאמר בתורה 82
 (ויקרא ב יא) 'כל המנחה אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ כי כל שאר 83
 וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה' ומפורש שהמקטיר שאור עובר 84
 באיסור כל תקטירו. אין לי שעובר אלא כאשר הקטיר את כולו, 85
 אולם כאשר הקטיר את מקצתו בלבד מנין שעובר בלאו זה, תלמוד 86
 לומר 'כל שאר' לרבות אפילו מקצתו. והמקטיר את עירובו – שאור 87
 מעורב עם מצה ואינו ניכר, מנין שעובר, תלמוד לומר 'כי כל שאר' 88
 לרבות מ'כי את הקטרת עירובו. 89
 הגמרא דנה בביאור דברי הברייתא. מבררת הגמרא: מאי קאמר – 90
 מהו שיעורו של איסור הקטרת שאור שהוסיף התנא ללמוד שיש 91
 איסור גם בפחות מהשיעור הזה. מבארת הגמרא: אמר אביי, הכי 92
 קאמר, נאמר בתורה שהמקטיר שאור עובר באיסור כל תקטירו, 93
 אין לי שעובר אלא כשמקטיר ב'ית' שהוא קומץ שלם, אולם כאשר 94
 הקטיר רק חצי ית מנין שעובר, תלמוד לומר 'כל שאר', שמשמע 95
 ריבוי לאסור אפילו הקטרת חצי ית, והמקטיר את עירובו מנין, 96
 תלמוד לומר 'כי כל שאר', וריבוי זה מתיבת 'כי מלמדנו לאסור אף 97
 את הקטרת עירובו. 98
 ביאורו של רבא לברייתא: רבא אמר, הכי קאמר, למדנו שהמקטיר 99
 שאור עובר באיסור כל תקטירו, אין לי אלא כשמקטיר קומץ, 100
 אולם כאשר הקטיר רק חצי קומץ מנין, תלמוד לומר 'כל שאר', 101
 שמשמע ריבוי לאסור אפילו הקטרת חצי קומץ, והמקטיר את 102
 עירובו, מנין שעובר, תלמוד לומר 'כי כל שאר' וריבוי זה מתיבת 103
 'כי מלמדנו לאסור אף את הקטרת עירובו. 104
 מבררת הגמרא: במאי קא מיפלגי האם הריבוי בא לאסור חצי ית 105
 או חצי קומץ, אביי סבר, יש קומץ פחות משני יתים, כגון כוית 106

מקשה הגמרא: ורבי יוחנן שלמד שלא רק לגבי שאור ודבש נאמר 1
 שכבש כמזבח, האי אותם מאי עביד ליה – מה דרש למעט 2
 מאותם. 3
 מתרצת הגמרא: מיבעי ליה לכתנאי, יכול יהא יחיד מתנדב 4
 ומביא פיוצא בה נדבה קרבן שתי הלחם, וקורא אני בה מוצא 5
 שפתיה תשמור ועשית כאשר נדרת לה' אלהיה נדבה אשר דברת 6
 בפיק' (דברים כג כד), כאשר נדרות יחיד שחייב לקיים את דברו, תלמוד 7
 לומר (ויקרא ב יב) לגבי קרבן זה של שתי הלחם 'קרבן ראשית 8
 תקריבו', ומלשון רבים אנו לומדים ציבור אמרתי לך שיביאו קרבן 9
 זה ולא יחיד. ממשיכה הברייתא לדון: יכול שלא יהא יחיד מביא 10
 שתי הלחם, משום שאינו מביא חובתו פיוצא בה – אין קרבן דומה 11
 שהיחיד מביאו לחובתו, אבל יהא הציבור מביא שתי הלחם בנדבה 12
 ממועות שנתנו הציבור בשופרות, שהרי הציבור מביא חובתו פיוצא 13
 בה, שהוא שתי הלחם בחג השבועות, תלמוד לומר אותם, למעט 14
 שדווקא את שתי הלחם יש לציבור להביא בחג השבועות, אבל לא 15
 ביאורו בנדבה. ומה יש לך להביא משאור ודבש בחובה, שתי 16
 הלחם מן השאור, וכבורים מן הדבש, שהם התמרים. 17
 הגמרא מקשה מברייתא שהציבור יכול להביא שתי הלחם בנדבה. 18
 מקשה הגמרא: וכי שתי הלחם לא יקריבו נדבה, והתנאי, נאמר 19
 בפסוק (ויקרא ב יא) 'כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה', 20
 ויש לשאול: אם נאמר 'כל שאור' ללמדנו מתיבת 'כל' שיש איסור 21
 גם בהקטרת חצי קומץ משאור, כמו שתיבא הגמרא להלן, למה 22
 נאמר 'כל דבש' נכתוב 'כל' רק בשאור ונלמד ממנו לדבש, וכן קשה 23
 להיפך, אם נאמר 'כל דבש' למה נאמר 'כל שאור' נלמד מדבש 24
 לשאור. והתשובה: שאין ללמוד זה מזה, מפני שיש בשאור מה 25
 שאין בדבש ויש בדבש מה שאין בשאור. 26
 מבארת הברייתא את שינויי הדינים בין שאור לדבש: שאור הותר 27
 מכללו במקדש – הותרה הקטרת שאור למזבח בקרבן מסוים, ודבש 28
 לא הותר מכללו במקדש – אין קרבן שיש בו דבש, ולכן אין ללמוד 29
 איסור הקטרת חצי ית בשאור מדבש, וכן להיפך, דבש הותר בשורי 30
 מנחות – יכולים הכהנים ללוש ולטגן בדבש את הנשאר מן המנחות 31
 לאחר הקמיצה ולאכול, אבל שאור לא הותר בשורי מנחות – 32
 ואסורים הכהנים לאוכלם מחומצות, ולכן אין ללמוד משאור לדבש. 33
 מסכמת הברייתא: הא מפני שיש בשאור מה שאין בדבש ויש 34
 בדבש מה שאין בשאור, הוצרך לומר כל שאור והוצרך לומר כל 35
 דבש. 36
 מבארת הגמרא את קושייתה: שאור הותר מכללו במקדש, מאי 37
 ניהו, לאו שתי הלחם דקריבה נדבה שהיא חמץ, ואם כן מוכח 38
 מהברייתא שלא כפי המבואר בברייתא הקודמת שאין הציבור מביא 39
 שתי הלחם בנדבה. מתרצת הגמרא: אמר רב עמרם לא שתי הלחם 40
 הוא מה שהותר מכללו, אלא הכוונה (ליקרב) [לקרבן] עמקם – 41
 לכבשים הבאים בחג השבועות עם שתי הלחם של חובה שהם קרבים 42
 למזבח, ואין הוכחה מהברייתא שיש קרבן שתי הלחם הבא בנדבה. 43
 מקשה הגמרא: אי הכי שהכוונה בברייתא לדבר הקרב עמהם, 44
 בפבורים נמי שיש בהם תמרים שהם דבש, יש דבר הקרב למזבח, 45
 ומדוע אמרה הברייתא שלא מצאנו דבש שהותר מכללו למזבח, 46
 דתנו (ביכורים פ"ג מ"ה), הגוזלות שעל גבי הפלין הבאים עם הביכורים 47
 היו עולות, והפלים שבידם של מביאי הביכורים ניתנין לפניהם, 48
 ואם כן מצאנו שדבש הותר מכללו למזבח שהלא הגולות שבאו עם 49
 הביכורים שהם דבש היו עולות. 50
 מתרצת הגמרא: תנהו – גולות אלו, אין חובה להביאם עם 51
 הביכורים, אלא לעטר פבורים הוא דתנו – לנאות את הבאת 52
 הביכורים הם באים, ולכן אין לומר שמצאנו דבש שיש דבר שקרב 53

איסור הקטרת שאור ואיסור הקטרת עירובין של שאור. וכן 'כל דבש
לא תקטירו' כולל שני איסורים, איסור הקטרת דבש ואיסור הקטרת
עירובין.
ונחלקו האומרים בשם אביי כיצד אמר: **איכא דאמרי, תרא מיהא
לקי** – מלקות אחת לוקה על שני האיסורים, ולכן כאן לוקה שתי
מלקויות, אחת על שאור ועירובו ואחת על דבש ועירובו. **ואיכא
דאמרי, תרא נמי לא לקי** – אפילו אחד אינו לוקה, וטעמם משום
דהא לא מיתר לאויה פלאו דחסימה – אין לאו זה שהוא כולל שני
איסורים דומה ללאו של 'לא תחסם שור בדישו' (דברים כה ט) שהוא
מיוחד לאיסור אחד בלבד, ומשם נלמד דין מלקות לכל הלאוים כמו
שנאמר בפרשה זו (שם כה א) 'הפילו השפט והקהו לפניו'.

ולכן פירש שכוונת התנא היא שמהריבוי מתיבת 'כל' למדנו שיש
הקטרה פחותה מביית, משום שלאחר שנאסרה הקטרת קומץ שלם
שהוא אפילו בכזית, ודאי שהריבוי בא לאסור הקטרת פחות מביית.
ורבא אמר, שאין קומץ פחות משני זיתים ולכן פירש שמהריבוי
מ'כל' יש לנו מקור ללמוד רק שנאסרה הקטרת חצי קומץ שיש בו
כזית, אך אין הקטרה פחותה מביית, ולא יעבור עליה.
מחלוקת בענין המקטיר שאור ודבש יחדיו: **איתמר, הפעלה משאור
ומדבש מעורבים יחד זה בזה על גבי המזבח, אמר רבא, לוקה
משום שאור ולוקה משום דבש**, וגם לוקה משום עירובי שאור
ומשום עירובי דבש. נמצא שמתחייב בזה ארבע מלקויות. **אביי
אמר, אין לוקין על לאו שבפלות** – לאו הכולל כמה איסורים יחד,
וכאן האיסור של 'כל שאור וגו' לא תקטירו' כולל שני איסורים,

המשך ביאור למס' מנחות ליום שבת קודש עמ' א

לפי שהיה הוה אמינא שלא להצריך לבונה, שהרי אין ללמוד מנחת
שמיני שהיא ציווי לשעה ממנחת העומר שהיא ציווי לדורות, ובא
הפסוק לרבות ולהצריך לבונה במנחת שמיני. **אלא אי אמרת
להוציא** – אולם אם תאמר שכוונת הפסוק למעט שלא להצריך
לבונה למנחת שמיני, **למה לי** – מדוע יש צורך במיעוט, הלא מנחת
שמיני שהיא צווי לשעה מדורות – ממנחת העומר שהיא ציווי
לדורות **לא ילפינן** – אין ללמוד.
נאמר בברייתא: תיבת 'היא' שכתובה במנחת העומר באה להוציא
– למעט את שתי הלחם שלא ימענו לא שמן ולא לבונה.
מקשה הגמרא: **ואיכא** – ושמא 'היא' באה להוציא – למעט מנחת
כהנים שלא תצטרך שמן ולבונה, שהרי גם בה לא נזכרו שמן
ולבונה.
מתרצת הגמרא: **מסתברא שמנחת כהנים הוה ליה לרבוי** – היה
לו לתנא לרבות שיהגו בה כל דיני מנחת העומר כולל נתינת שמן
ולבונה, ולא למעט בה נתינת שמן ולבונה, שכן מנחת כהנים דומה
למנחת העומר בדברים אלו, **עשרון** – שתייהן נעשות מעשרן סולת,
כלי – שתייהן צריכות כלי שרת ללוש בו את הסולת ולקדשה, **מצה**
– שתייהן (וכן כל שאר מנחות) באות מצה, **ועצם** – ובאות בגלל
עצמן, ולא בגלל זבה, **הקשה** – בשתייהן יש צורך להגיש את המנחה
למזבח, **ואישים** – ושתייהן נקטרות על האש, מנחת כהנים נקטרת
כולה ובמנחת העומר נקטר הקומץ. בעוד ששתי הלחם נעשות
משלש סאים סולת, והן מתקדשות בתנור ולא בכלי שנילושות בו,
הן באות חמץ, ואינן באות מחמת עצמן אלא מחמת שני הכבשים,
הן אינן צריכות הגשה, ואין מקטירים מהן על האש.
מקשה הגמרא: **אדרבה** – להיפך,

בלוג שמן, בעוד שמנחת נסכים הבאה עם כבש נעשית מעשרון בלול
בשלשה לוגים שמן, והבאה עם איל נעשית משני עשרונים בלולים
בארבעה לוגים שמן, והבאה עם בקר נעשית משלשה עשרונים
בלולים בששה לוגים שמן. וכן **מונש** – מנחת כהנים ומנחת העומר
טעונות הגשה אל המזבח, בעוד שמנחת נסכים אינה טעונה הגשה.
וכן **בגלל עצם** – מנחת כהנים ומנחת העומר באות בגלל עצמן,
ומנחת נסכים באה בגלל הזבח.
מקשה הגמרא: **אדרבה** – להיפך, את מנחת נסכים הוה ליה לרבוי
– היה לתנא לרבות ללבונה כמו מנחת העומר ולא למעט אותה,
שכן מנחת נסכים דומה למנחת העומר בדברים אלו, **ציבורא** – מנחת
נסכים היא גם קרבן ציבור כשהיא באה עם קרבן בהמה של ציבור
כגון קרבן התמיד, וכן מנחת העומר היא קרבן ציבור. וכן **הוקה
ואישי גשמתא** – מנחת נסכים כשהיא קרבן ציבור, חובה להביאה
וגם נעשית בטומאה וגם דוחה את השבת, וכן מנחת העומר באה
בחובה ונעשית בטומאה ודוחה את השבת, בעוד שמנחת כהנים
לעולם היא מנחת יחיד ואינה באה בחובה, ואינה באה בטומאה
ואינה דוחה שבת.
מתרצת הגמרא: **מסתברא שכיון שבמנחת סולת נכתב (ס) נפש',
הרי זה מלמד על כל מנחת יחיד (כולל מנחת כהנים) שטעונה
לבונה, ו'עליה' באה למעט מנחת נסכים שבאה גם בציבור שלא
להטעינה לבונה.**
נאמר בברייתא: **מנחה לרבנות מנחת שמיני למילואים ללבונה** –
להטעינה לבונה. מקשה הגמרא: **ואיכא** – ושמא כוונת הפסוק
להוציא – למעט מנחת שמיני שלא תהא טעונה לבונה.
מתרצת הגמרא: **האי מאי** – מה קושיא היא זו, **אי אמרת בשלמא
לרבנות, שפיר** – זה מובן אם הפסוק בא לרבות לבונה למנחת שמיני,

המשך ביאור למס' מנחות ליום שבת קודש עמ' ב

שאינו חייב עד דאיכא שיעורא – שיהיה שיעור של כזית במנחה.
ועוד אמר רב יצחק בר יוסף אמר רבי יוחנן, נתן כזית לבונה על
גבי משהו מנחה, פסל את המנחה. מאי מעמא, לא יתן עליה
לבונה? כתיב, ומשמע שאינו חייב עד דאיכא – עד שתהיה נתינה,
ושיעור 'נתינה' הוא בכזית. וכיון שנאמר בשמן 'עליה', ללמד
שהמנחה שעליה שם את השמן, שיעורה בכזית, ובלבונה גם נאמר
'עליה',

אין זה דחוי, וכשמזוירו לכלי חוזר להכשירו וזורקו על המזבח,
ומוכח שכל שבידו להסיר את הפסול אין לו דין דחוי.
הגמרא דנה בשיעור השמן והלבונה הפוסלים מנחת חוטא: אמר רב
יצחק בר יוסף אמר רבי יוחנן, נתן משהו שמן על גבי כזית
מנחה, פסל את המנחה. מאי מעמא – מנין שהשמן שיעורו במשהו
ואילו המנחה שיעורה בכזית, נאמר בפסוק (ויקרא ה ט) 'לא ישים
עליה שמן, ושימה' משמע כל דהו – כל שהוא, אבל 'עליה' משמע